

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การดำเนินการศึกษานี้เป็นการศึกษาเรื่อง บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลธารแอ่น อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey research) ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา โดยมีวิธีการศึกษาเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลธารแอ่น อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 2,997 คน (สำนักงานทะเบียนราษฎรอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย. 2552 : 2)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลธารแอ่น อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 353 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างกรณีทราบจำนวนของประชากรจากสูตรของยามานะ (Yamane) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น มีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจากจำนวนประชากร

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยกำหนดค่าดังนี้

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นกำหนดที่ .05

แทนค่าตามสูตร

$$\begin{aligned} n &= \frac{2,977}{1+2,977(0.05)^2} \\ &= 352.62 \\ &\approx 353 \end{aligned}$$

จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว เมื่อกำหนดแล้วจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 353 คน

2.2 กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน โดยใช้สูตรดังนี้

ขนาดตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน = $\frac{\text{ขนาดตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้าน}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$

ตัวอย่าง หมู่บ้านดงบากมีจำนวนประชากรในหมู่บ้าน 328 คน จากสูตรสามารถคำนวณหา
กลุ่มตัวอย่างของหมู่บ้านดงบาก ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง บ้านดงบาก} &= \frac{353 \times 328}{2,977} \\ &= 39 \end{aligned}$$

ดังนั้น สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านดงบากมีจำนวน 39 คน

ตารางที่ 5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้านขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ลำดับที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านคงบาก	328	39
2	บ้านโนนมันแกว	166	20
3	บ้านถาวรแอน	374	44
4	บ้านเขาวุ้ง	328	39
5	บ้านมะขม	396	47
6	บ้านโนนไทย	198	24
7	บ้านโนนสง่า	315	37
8	บ้านหนองตาเต็น	290	34
9	บ้านหนองกลางดง	356	42
10	บ้านเขาวาใต้	226	27
	รวม	2,977	353

ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย, 2552 : 2

2.3 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับสลาก โดยนำสลากหมายเลขประจำบ้านที่มีในแต่ละหมู่บ้านใส่กล่องแล้วหยิบขึ้นทีละใบและจดบันทึกไว้ แล้วนำสลากลงในกล่องอีกเพื่อให้ทุกครัวเรือนมีโอกาสถูกเลือกเท่ากัน แล้วจึงหยิบขึ้นใหม่ที่ละใบ จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างทุกหมู่บ้าน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป 1 ครัวเรือนต่อ 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน
ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานศึกษาที่เกี่ยวข้องเรื่องที่ต้องการ
ค้นคว้าเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะแอน อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยแยกเป็น 7 ด้าน

1.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของการศึกษา กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุม และความมุ่งหมายของการศึกษาแล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

2. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามประยุกต์จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการศึกษา โดยแบ่งเนื้อหาและโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ และรายได้

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะแอนต่อการพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 7 ด้าน คือ บทบาทด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและความปลอดภัย บทบาทด้านการส่งเสริมอนุรักษ์พิธีกรรมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น บทบาทด้านเศรษฐกิจ บทบาทด้านการศึกษา บทบาทด้านสาธารณสุข บทบาทด้านสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์ และบทบาทด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะแอนต่อการพัฒนาท้องถิ่น มีลักษณะแบบปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

3.2 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) พร้อมทั้งพิจารณาความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of congruence) ทั้งนี้ใช้เกณฑ์การพิจารณาค่าความสอดคล้อง

เท่ากับหรือมากกว่า 0.66 แสดงว่า มีความเหมาะสมและเลือกเฉพาะข้อที่อยู่ในเกณฑ์ไปใช้ เป็นแบบสอบถามต่อไป ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบด้วย

3.2.1 นายเชาวลิต จันทะฤทธิ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลธารแฉ่น วุฒิกศักรัฐศาสตรมหาบัณฑิต เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.2.2 นายสำเนียง สายสะอาด ครูชำนาญการพิเศษ วุฒิกศักรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.2.3 นายผัส วิบชัยภูมิ ผู้อำนวยการชำนาญพิเศษ วุฒิกศักรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาบริหารการศึกษา เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่า IOC มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 (ดังปรากฏในตารางภาคผนวกที่ 1) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบก่อนนำไปใช้

3.3 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (Try-Out) กับผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลธารแฉ่น อำเภอเข็ญชัยภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อคำนวณหาความเชื่อมั่นทางสถิติของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99) ผลการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 (ดังปรากฏในตารางภาคผนวกที่ 2)

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้ง

3.5 จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาบพาทสมาชิกรัฐสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลธารแฉ่น อำเภอเข็ญชัยภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลถาวรแอน เพื่อขออนุญาตเก็บแบบสอบถามกับประชาชนในพื้นที่ตำบลถาวรแอนและติดต่อประสานงานกับผู้ใหญ่บ้านเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนที่ผู้ศึกษาจะเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้ศึกษาเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 353 ชุด นำไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป 1 คนครัวเรือนต่อ 1 คน ตามบัญชีหมายเลขประจำบ้านที่สุ่มได้ในแต่ละหมู่บ้าน เป็นเวลา 1 สัปดาห์ ผู้ศึกษาจึงจะเดินทางไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ ของการตอบแบบสอบถามหลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding form) โดยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงค่าความถี่และค่าร้อยละ

2.2 วิเคราะห์ระดับบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลถาวรแอนต่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อรายด้านโดยรวมทุกด้าน อธิบายโดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เป็นแบบเลือกตอบมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่าซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 99)

ระดับบทบาทมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับบทบาทมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับบทบาทปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับบทบาทน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับบทบาทน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

2.3 กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยการเปรียบเทียบกับ
หลักเกณฑ์ 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับบทบาทมากที่สุด	กำหนดให้	5 คะแนน
3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับบทบาทมาก	กำหนดให้	4 คะแนน
2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับบทบาทปานกลาง	กำหนดให้	3 คะแนน
1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับบทบาทน้อย	กำหนดให้	2 คะแนน
1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับบทบาทน้อยที่สุด	กำหนดให้	1 คะแนน

2.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลการแอ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยสถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่และการสรุ
อุปนัย

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์
แบบสอบถามดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่า
สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค
2. ส่วนที่ 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป คือ ค่าความถี่และค่าร้อยละ
3. ส่วนที่ 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทของสมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลการแอ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่น คือ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. ส่วนที่ 3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ
บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลการแอ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่น คือ
การแจกแจงค่าความถี่และการสรุอุปนัย